

Stockholm den 17 maj 2010

Ang. Regeringens proposition 2009/10:151

Riksdagens Konstitutionsutskott (KU) och Finansutskott ska inom kort behandla rubricerad proposition.

Journalistförbundet och Svenska Tidningsutgivareföreningen (TU) har med stor oro tagit del av förslaget och vill fästa utskottens uppmärksamhet på följande.

I propositionen lämnar regeringen förslag för att stärka den enskildes integritet vid kreditupplysningsverksamhet. Ett av förslagen innebär att kreditupplysningar som lämnas ur databaser på ett sådant sätt som avses i yttrandefrihetsgrundlagen 1 kap. 9 § fortsatt bara ska få lämnas om beställaren har ett legitimt behov av informationen.

Av TF 1 kap 9 §, första stycket p.4 och YGL 1 kap 12 § första stycket framgår att det är möjligt att genom vanlig lag förbjuda offentliggörande av kreditupplysning i yrkesmässig kreditupplysningsverksamhet, **endast** om det innebär ett otillbörligt intrång i enskilds personliga integritet eller om uppgift en är oriktig eller missvisande.

Enligt Justitiekanslern och andra remissinstanser kan det inte anses utgöra ett otillbörligt intrång i den personliga integriteten att lämna ut en kreditupplysning utan legitimt behov av den.

Det kan i och för sig uppfattas som ett betydande intrång men inte otillbörligt. Tanken bakom uttrycket "otillbörligt" är att TF/YGL uppställer hårda kriterier när vanlig lag ska kunna undanröja möjligheten till insyn och öppenhet med stöd av TF och YGL.

Vi delar inte regeringens bedömning på sid 16 i propositionen "att tryckfrihetsrättsliga hänsyn gör sig gällande i betydligt mindre grad än annars medan intresset att skydda den personliga integriteten framträder med särskild styrka."

Vi anser att tryckfrihetsrättsliga hänsyn i detta fall ska ha företräde, vilket innebär att för att förändringen ska kunna genomföras krävs en grundlagsändring.

Syftet med regeringens förslag är gott – det man vill förhindra är att kreditupplysningar som offentliggörs på detta sätt inte ska kunna lämnas ut till "vem som helst som önskar ta del av informationen, t ex en granne, en kollega eller en arbetsgivare" (s. 15).

Men en sannolikt icke avsedd effekt är att även massmediernas åtkomst till sådan information därigenom beskärs. För massmediernas journalistiska arbete är åtkomst till kreditupplysningsinformation av väsentlig betydelse för inte minst politisk och ekonomisk journalistik vid granskningen av makthavare och frågor av allmänt och samhälleligt intresse.

Ändringarna i kreditupplysningslagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2010, d v s knappt två månader före 2010 års val. Att mitt under valrörelsen stänga medierna ute från information som kan ha ett stort allmänintresse i den politiska debatten är oacceptabelt.

Vår uppfattning är att detta inte heller varit avsikten. I propositionen (sid. 16) framhålls att *"Om kreditupplysning lämnas genom offentliggörande i t ex nyhetsförmedling, gäller alltså inte kraven"*.

Avsikten har alltså inte varit att förändringarna i kreditupplysningslagen ska begränsa nyhetsrapporteringen. Det kan då rimligen inte heller varit meningen att i praktiken likafullt omintetgöra den nyhetsrapportering man vill värna genom att förhindra anskaffandet av uppgifter.

Journalistförbundet och TU vill därför uppmana Konstitutionsutskottet och Finansutskottet att tillbakavisa propositionens förslag, dels av tryckfrihetsrättsliga skäl (förslaget kräver som nämnts grundlagsändring), dels på grund av dess konsekvenser för nyhetsförmedlingen och för massmediernas möjligheter att fullgöra sin samhällseliga uppgift.

Vänliga hälsningar

Journalistförbundet

Svenska Tidningsutgivareföreningen (TU)

Agneta Lindblom Hulthén
Ordförande

Anna Serner
Verkställande Direktör